

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اہل بیت، شرح و تفسیر آیات، ترجمہ بہ نظم

امیر المؤمنین علی علیہ السلام

مؤلف: محمود زارع پور

سرشناسہ: زارع پور، محمود، ۱۳۳۶

شماره کتابشناسی: ۳۵۲۳۶۰۵

قیمت: ۰۰۰.۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: سوم ۱۴۰۱

لطفا پیام ارسال نمایید

آدرس نویسنده: m5736z.blog.ir

zarepoorketab.blog.ir

آدرس کتاب های منتشر شده:

مقدمه : چرا اسم علی و ائمه علیهم السلام در قرآن نیامده است؟

قرآن همواره کلیات مسایل را بیان می فرماید و تفسیر و تفصیل احکام را بر عهده پیغمبر اکرم (صلی الله علیه و آله) می گذارد. در این مورد از ائمه اطهار (علیهم السلام) سؤال شد که چرا اسم علی (علیه السلام) و ائمه در قرآن نیامده است؟ و یا چرا در آیه **إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ** معرفی نشده اند؟ یا این که چرا در آیه **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ** (نساء ۵۹) مشخصاً معرفی نشده اند؟ ائمه اطهار (علیهم السلام) در پاسخ فرموده اند: تفسیر جزئیات احکام به عهده پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) گذاشته و **أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ**؛ ما قرآن را بر تو نازل کردیم تا تو برای مردم تفصیل آن را بیان کنی. بنابراین همان طور که خداوند در قرآن فرمود، نماز بخوانید، اما تعداد رکعات آن را مشخص نکرد؛ به همان صورت فرمود، از اولی الامر اطاعت کنید، اما آنها را معرفی نکرد تا مردم از پیامبر (صلی الله علیه و آله) پرسند و آن حضرت این مسأله را تبیین کند.

پس به طور خلاصه، اولاً برای این است که زمینه امتحان فراهم باشد تا مؤمنان واقعی شناخته شوند و ثانیاً برای این که مردم در مورد تفصیل آنها از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و ائمه اطهار (علیهم السلام) سؤال کنند و بدین طریق جایگاه آنان در تبیین جزئیات احکام، برای مردم روشن شود. حال آن که خداوند هیچ گاه چنین اراده ای نداشته و ندارد که مردم به هر صورت ممکن ایمان بیاورند و مؤمن شوند. اگر چنین اراده ای داشت قطعاً قادر بود شرایط را به گونه ای فراهم کند که همه مردم ایمان بیاورند: **وَ لَوْ شَاءَ رَبِّي لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعاً** ایمان امری اختیاری است و مردم باید بر اساس انتخاب و اختیار خود ایمان بیاورند **لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهْدَى النَّاسَ جَمِيعاً**؛ اگر خدا می خواست، همه را با اجبار هدایت می کرد. اما خداوند این گونه نخواسته است؛ انسان باید با اختیار خود مسیر هدایت را طی کند و کمال انسان در گرو اختیار و انتخاب آگاهانه او است. انسان

باید گام نهادن در مسیر کمال را خود اراده کند، در پی شناخت آن برآید و در این جهت، حسن انتخاب داشته باشد تا با اراده و اختیار خود به مقصود برسد. از آن جا که مدت حیات هر یک از این پیامبران الهی کوتاه و عصر رسالت و تبلیغ آنان محدود است خداوند متعال پس از سپری شدن عصر رسالت هر یک از انبیاء، جانشینانی را برای آنان برگزید تا رسالت و راه آنان را ادامه دهند و از دین و عقاید مؤمنان پاسداری نمایند. روی این جهت، مشاهده می کنیم که پس از وفات هر یک از انبیاء الهی جانشینان و حجت الهی دیگری رهبری و هدایت مؤمنان را به دست گرفته اند و به ارشاد و رهبری پیروان آن پیامبر الهی و دیگر بندگان خدا همت گماشته اند

پس از وفات پیامبر خاتم (صلی الله علیه و آله) نیز بشر از این لطف و رحمت الهی محروم نگردید و خداوند متعال برای پیامبر خاتم جانشین یا جانشینانی را برگزید تا این حجت های الهی و جانشینان آن حضرت رسالت پیامبر را ادامه دهند و از دین و عقاید مؤمنان حفاظت نمایند. ولکن برای این که مسلمانان و پیروان پیامبر خاتم با جانشینان آن حضرت آشنا گردند و خود را پس از وفات پیامبر اکرم ملزم به تبعیت و اطاعت از آنان بدانند خداوند متعال از همان آغاز بعثت پیامبر (صلی الله علیه و آله) با نزول آیات متعدد و در مراحل و مواقع مختلف ویژگی های برجسته این حجت های الهی و جانشینان پیامبر را برای مسلمانان تبیین نمود و آنان را به عنوان ولی و سرپرست مسلمانان و کسانی که امت اسلامی می بایست از آنان پیروی نمایند معرفی کرد. افزون بر این به پیامبرش نیز فرمان داد تا با ابلاغ و تبیین این آیات برای مسلمانان، شخصیت و جایگاه جانشینان خود را برای آنان بازگو نمایند تا بر همگان روشن گردد که پس از وفات آن حضرت مسلمانان باید آنان را به عنوان رهبر و راهنمای خود در امور دین و دنیا برگزینند و دین و عقاید خود را از آنان دریافت کنند.

آیات موضوعی ولایت امام علی علیه السلام

آیه ولایت: **إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ**

ولی شما هست یکتا خدا **مائده ۵۵** همینسان فرستاده اش **مصطفی**

دگر مومنانی که اندر صلوات **به وقت رکوعش دهندهی زکات**

(به اجماع آرا مراد از ولی **در این آیه باشد امام علی(ع)**)

شیعه و اهل سنت در شأن نزول این آیه از ابوذر غفاری روایت کرده اند: روزی عبدالله بن عباس در کنار زمزم نشسته بود و به لفظ **قال رسول الله صلی الله علیه و آله** برای مردم حدیث می گفت. مردی که رخسار خود را پوشانده بود، در آنجا حاضر شد. هر چه ابن عباس می گفت **قال رسول الله** آن مرد نیز آن را می گفت

ابن عباس گفت: تو را بخدا تو کیستی؟ مرد صورت خود را باز کرد و گفت: مردم! هر کس مرا می شناسد که هیچ، و هر که مرا نشناخته است من خودم را معرفی می کنم؛ من من جندب بن جناده بدری، ابوذر غفاری هستم. و با این دو چشمم دیدم اگر دروغ گویم کور شوند که می فرمود: **علی قائد البررة و قاتل الکفرة و منصور من نصره و مخذول من خذله** بدانید که روزی با رسول خدا نماز ظهر خواندم، سائلی در مسجد چیزی خواست، اما چیزی به او ندادند. او دست به آسمان برداشت که خدایا! گواه باش، من در مسجد رسول تو اظهار حاجت کردم اما کسی چیزی به من نداد. **علی علیه السلام** آن وقت در رکوع نماز بود، با انگشت کوچک دست که به آن انگشتر می کرد، به سائل اشاره نمود، سائل آن انگشتر را از انگشت علی گرفت. رسول خدا این عمل را دید و سر را به آسمان کرد و فرمود: خدایا! برادرم موسی از تو خواست و گفت رب اشرح لی صدری و یسر لی امری ... **واجعل لی وزیرا من اهلی هارون اخی اشدد به ازری و اشركه فی امری** در

جوابش نازل فرمودی که : سَنَشِدُ عَضْدَكَ بِأَخِيكَ وَ نَجْعَلُ لَكَمَّا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكَمَّا خَدَايَا! منم محمد، برگزیده و پیغمبر تو، سینه مرا فراخ گردان، کارم را آسان کن و برای من وزیر و یاری از اهللم معین نما. علی برادرم را و با او مرا تقویت فرما. بخدا سوگند رسول خدا سخن خویش را تمام نکرده بود که جبرئیل نازل شد یا محمد! بخوان، گفت : چه بخوانم؟ گفت: بخوان **إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ...** . سپس طبرسی می گوید: این خبر را ثعلبی با این سند، بعینه نقل کرده است .

آیه ابلاغ : يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ **مائده ۷**

الا ای پیامبر هر آنچه خدا	به تو کرد نازل بگو خلق را
اگر خود کلام خدای جلال	بر آن ها نکوی تمام و کمال
اداء رسالت نکردی تمام	در این کار ننموده ای اهتمام
از آزار مردم یگانه اله	تو را در همه حال دارد گناه
که کفار دون را خداوندگار	نخواهد کند عاقبت رستگار

آیه اکمال و اتمام : الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَ أَتَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَ رَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا **مائده ۳**

کنون دینتان را به حد کمال	رساندم بدین اقتدار و جلال
ادا کرده ام نعمتم را تمام	بخشیده ام بر شما این مقام
کنون بهرتان دین اسلام ناب	که والاترین است شد انتخاب

طبق روایات شیعه و سنی این دو آیه، با معرفی علی بن ابیطالب علیه السلام به امامت (۱۸ ذی الحجه) در غدیر خم نازل شد. چهار ویژگی این روز چنین است .

۱. یأس کافران ۲. کمال دین ۳. اتمام نعمت ۴. خشنودی خداوند. پیامبر **صلی الله علیه و آله** در سال آخر عمر مبارک خود به همراه مردم مدینه و دیگر سرزمین های اسلامی که جمعیت آنان بالغ بر صد هزار نفر می گردید عازم حجة الوداع شدند پس از انجام مراسم حج و در بازگشت، هنگامی که به منطقه ای بنام غدیر خم رسیدند فرشته وحی بر آن حضرت نازل گردید و به پیامبر فرمان داد که آنچه قبلاً بر او نازل شده را به مردم ابلاغ نماید (مجمع البیان ذیل ۶۷ مائده شواهد التنزیل ج ۱ ص ۲۵۰) ولی پیامبر از ابلاغ صریح این امر نگران بود و خوف آن را داشت که مردم نپذیرند و در برابر او به مخالفت برخیزند زیرا از یک طرف علی علیه السلام پسر عمو و داماد آن حضرت است و می ترسد مردم تهمت خویشاوند بودن علی را به پیامبر بزنند و بگویند پس از خود، پسر عمو و دامادش را بر ما مسلط ساخت و از طرف دیگر علی علیه السلام در جنگ های متعدد اجداد و بستگان کافر بسیاری از این مسلمانان را به قتل رسانده و آنان از او کینه شدیدی به دل دارند و از سویی دیگر افراد منافق فراوانی که در میان مسلمانان وجود داشتند مانع بسیار بزرگی برای خلافت و ولایت علی علیه السلام به شمار می رفت،

چنانچه در روایتی که از پیامبر اکرم **صلی الله علیه و آله** نقل گردیده به این موضوع اشاره شده. (الاحتجاج ج ۱ ص ۷۳ بحارالانوار ج ۳۷ ص ۲۰۶) لکن خداوند در ادامه این آیه به پیامبرش اطمینان می دهد که از هیچ چیز و هیچ کس خوفی نداشته باشد زیرا خداوند او را از شر مردم ننگه می دارد. **وَ اللّٰهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ** ؛ خداوند تو را از خطرات مردم ننگه می دارد . در پی نزول این آیه پیامبر دستور توقف مسلمانان را صادر کرد و به آنان فرمان داد که صبر نمایند تا آنان که عقب هستند به جمعیت ملحق شوند و آنان که پیشاپیش قافله در حرکت بودند بازگردند پس از اجتماع مسلمانان نماز ظهر را به جماعت پیامبر اقامه کردند سپس آن حضرت فرمان داد تا از جهاز شتران منبری را برای آن حضرت تهیه نمایند سپس بر بالای منبر قرار گرفته و پس از حمد و سپاس الهی فرمود: من به همین زودی

دعوت خدا را اجابت کرده و از میان شما می روم، من مسئول هستم و شما هم مسئول هستید، شما در مورد من چگونه شهادت می دهید مردم با صدای بلند گفتند: ما گواهی می دهیم که تو وظیفه رسالت را ابلاغ کردی و شرط خیرخواهی را انجام دادی و آخرین تلاش خود را در راه هدایت ما انجام دادی، خداوند تو را جزای خیر دهد. سپس فرمود: آیا شما گواهی به یگانگی خدا و رسالت من و حقانیت روز رستاخیز می دهید؟ همگان گفتند آری، گواهی می دهیم، سپس فرمود: خدایا گواه باش. پس از بیان این سخنان و گرفتن اعتراف مبنی بر توحید، نبوت، معاد و صدق گفتار و کردارش در این مورد، دست علی را گرفت و بلند کرد و فرمود: ای مردم! چه کسی از همه مردم نسبت به مسلمانان از خود آنها سزاوارتر است، همه گفتند: خدا و پیامبر او دانایانتر هستند پیامبر فرمود: خداوند ولی و رهبر من است و من مولی و رهبر مؤمنان هستم و نسبت به آنان از خودشان سزاوارترم. سپس فرمود: **من كنت مولاه فهذا علي مولاه** (مسند احمد ج ۱ ص ۸۴ و ۱۱۸ کافی ج ۱ ص ۲۹۴ و ۲۹۵) هر کس من مولاه و رهبر او هستم این علی نیز مولی و رهبر اوست.

و این سخن را سه بار تکرار کرد و بدنبال آن سر را به سوی آسمان برداشت و فرمود: اللهم وال من والاه و عاد من عاداه و احب من احبه و ابغض من ابغضه و انصر من نصره و اخذل من خذله و أدر الحق معه حيث دار (دعائم الاسلام ج ۱ ص ۱۶ مسند احمد ج ۱ ص ۱۱۹) خداوند دوست بدار کسی که او را دوست بدارد و دشمن بدار کسی که او را دشمن بدارد و محبوب بدار کسی که او را محبوب بدارد و مبغوض بشمار کسی که او را مبغوض شمارد و یاری نما کسی که او را یاری نماید خوارگردان کسی که او را خوار گرداند و حق را به همراه او بدار به هر سویی که او رود. پس از پایان سخنان پیامبر و ابلاغ این پیام الهی آیه اکمال دین نازل شد و خطاب به همه مسلمانان گفت: **الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا** در روایات نقل گردیده که پس

از نزول این آیه پیامبر خود در خیمه ای نشستند و علی در خیمه ای دیگر و به مسلمانان فرمان دادند که این حادثه را به آن حضرت و علی تبریک بگویند و از جمله افرادی که به حضور پیامبر و علی رسیدند خلیفه دوم بود که با جملات ذیل به آن حضرت تبریک گفت: **بِخِ بَخِ يَابِنِ ابِي طَالِبٍ، اصْبَحْتَ وَ امْسَيْتَ مَوْلَايَ وَ مَوْلَاكَلِّ مَوْمِنٍ وَ مَوْمِنَةٌ** (بحارالانوار ج ۳۷ ص ۱۰۸ و ۱۴۳ البداية و النهاية ج ۷ ص ۳۸۶) مبارک باد بر تو ای فرزند ابوطالب که مولای من و تمام مردان و زنان با ایمان شدی. ولكن با تأسف فراوان عالمان و اهل سنت این آیه و روایات نقل شده در این مورد را همانند دلایل دیگری که در این مورد وجود دارد توجیه و تأویل نمودند و بدین وسیله حقیقت امر را به بسیاری از مسلمانان پوشیده داشتند و آنان را از این نعمت عظیم ولایت که موجب سعادت انسان در دنیا و آخرت می گردد محروم ساختند .

آیه سائل: سَأَلُ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ، لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ . مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ

سر آغاز گفتار نام خداست معارج ۱.۳ که رحمتگر و مهربا خلق راست

بپرسید شخصی ز روز حساب که قطعی ست رخ دادن آن عذاب

کدامین کسان را خداوندگار معذب نماید به روز شمار

بداند که بر کافران ست و بس نشاید که دفعش کند هیچکس

آنگاه که رسول خدا علی را در غدیر خم به امامت منصوب کرد، این مطلب در تمام بلاد شایع شد و مردم آن را برای یکدیگر خبر دادند. حارث بن نعمان فهري، گفت ای محمد! از جانب خدا ما را به وحدانیت خدا و رسالت خود و به نماز، روزه، حج و زکات خواندی قبول کردیم ولی به اینها قانع نشدی تا دست عموزاده ات را بلند کرده و او را بر ما برتری داده و گفتی **من كنت مولاه فعلي مولاه** بگو تا بدانم که این کار از جانب خودت می باشد یا از جانب خداست؟! حضرت فرمود: به خدایی که جز او خدایی نیست ، این دستور از

جانب خداوند است

حارث بن نعمان بعد از شنیدن این سخن، به طرف مرکب خود برگشت و می گفت: خدایا! اگر آنچه محمد می گوید حق و راست می باشد پس از آسمان بر ما سنگ بباران و یا غذایی بر ما بفرست. او هنوز به مرکب خود نرسیده بود که سنگی از آسمان بر سرش سقوط کرد و کشته شد. مرحوم امینی در الغدير، از ۳۰ کتاب معتبر اهل سنت، نقل کرده اند

آیه ليله المبیت : وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ

گروهی نمایند جان را فدا **بقره ۲۰۷** که راضی بگردد از آن ها خدا

بر این بندگان حق بود مهربان **بود دوست با مومنان در جهان**

تمام مفسران گفته اند این آیه درباره حضرت علی علیه السلام نازل شده است . در آن شب افرادی از قبایل مختلف جمع شدند تا پیامبر را به قتل رسانند. علی در مکه ماند تا هم دیون آن حضرت را پردازد و امانتهای مردم را به خودشان رد نماید و هم در بستر پیامبر اکرم بخوابد تا ایشان به سلامت از شهر مکه خارج شوند. تفسیر آیه در کلام اهل سنت مفسر معروف اهل تسنن، (شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید ج ۳ ص ۳۷۰ / مسند احمد حنبل ج ۱ ص ۳۴۸ / سیره ابن هشام ج ۲ ص ۲۹ سبط ابن جوزی در تذکره، ص ۴۱) و برخی دیگر از بزرگان اهل سنت در کتابهای خود آوردند.

آیه انذار : وَ أَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ (شعراء ۲۱۴) خویشاوندان نزدیکت را انذار کن

بترسان تو خویشان خود را نخست **بر ایشان نما کاخ ایمان درست**

در سال سوم بعثت آیه انذار عشیره نازل گردید در پی این فرمان الهی، پیامبر اکرم مجلسی تشکیل داد و حدود چهل نفر از بستگان نزدیک خود را به خانه ابوطالب دعوت نمود که از جمله آنان حمزه و ابولهب بودند، پس از صرف غذا و هنگامی که پیامبر قصد اعلام این مأموریت را داشت ابولهب با سخنان خود زمینه ابلاغ این پیام را

از میان برد لذا پیامبر روز بعد غذایی تهیه کرد و آنان را دوباره به خانه ابوطالب دعوت نمود . و پس از صرف غذا فرمود: ای فرزندان عبدالمطلب، به خدا سوگند هیچ جوانی را در عرب نمی شناسم که برای قومش چیزی بهتر از آن چه من آورده ام آورده باشد، من خیر دنیا و آخرت را برای شما آورده ام و خداوند به من دستور داده که شما را به آئین اسلام دعوت نمایم سپس فرمود: **ایکم یؤازرنی لیکون اخی و وارثی و وزیری و وصیی و خلیفتی فیکم؟** کدام یک از شما مرا یاری می دهید تا پس از من برادر و وارث و وزیر و وصی و جانشین من در میان شما باشد (نیل الخیرات فی القراءات العشرة، ج ۳، ص ۲۴۴-۲۲۲) جمعیت همگی از پاسخ دادن امتناع کردند جز علی علیه السلام . پیامبر اکرم پس از تکرار این سخن و پاسخ نشنیدن از سوی دیگران دست به شانه علی نهاده و فرمود **هذا أخی و وارثی و وزیری و وصیی و خلیفتی فیکم بعدی فاسمعوا له و اطیعوه** (سبحانی جعفر الایمان و الکفر فی الکتاب و السنة، ج ۱، ص ۲۵۱) این [علی] برادر من و وارث و وزیر و وصی و جانشین من در میان شما پس از من خواهد بود به امر او گوش فرا دهید و از او فرمان برید. این حدیث را علاوه بر مفسران و محدثان شیعه، بسیاری از مورخان، مفسران و محدثان اهل سنت از جمله طبری، ابن اثیر، ابن ابی حاتم، ابن مردویه، ابی نعیم، بیهقی، ثعلبی و ابن ابی الحدید در کتب تاریخ، تفسیر و حدیث خود نقل کرده اند (فخر رازی محمد بن عمر، التفسیر الکبیر، ج ۸، ص ۸۲-۸۰)

آیه مودت: ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۖ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۚ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ

همین است آن مزده ی راستین **شوری ۲۳** که ایزد بداده ست بر مؤمنین

به مردم بگو ای رسول خدا **نخواهم نه اجر و نه مزد از شما**

مگر آنکه در حق خویشان من **محبت بورزید اندر وطن**

هر آن کس کند کارهای نکو

فزائیم ما بر نکوئی او

که حقاقت ایزد خدائی غفور

بر آنان که هستند بر او شکور

هنگامی که پیامبر وارد مدینه شد و پایه های اسلام مستحکم گردید انصار نزد پیامبر آمدند و به آن حضرت عرض کردند: اگر مشکلات مالی برای شما پیدا شد ما حاضر هستیم تمام اموالمان را بدون هیچ شرطی در اختیار شما قرار دهیم که در این هنگام آیه فوق نازل شد و مسلمانان را به دوست داشتن خویشاوندان پیامبر به جای مزد آن حضرت فرمان داد. مفسران شیعه و بسیاری از مفسران اهل سنت نقل کرده اند مقصود از خویشاوندان پیامبر در آیه مذکور علی و فاطمه و حسن و حسین (علیهم السلام) هستند، زمخشری و قرطبی از مفسران اهل سنت در ذیل آیه چنین آورده اند: هنگامی که آیه نازل شد اصحاب پیامبر خطاب به آن حضرت عرض کردند: ای رسول خدا! خویشاوندان تو که محبت نمودن به آنان بر ما واجب است چه کسانی هستند؟ پیامبر در پاسخ فرمود: علی و فاطمه و دو فرزند آنان. و این سخن را سه مرتبه تکرار کرد (بیضاوی عبد الله بن عمر تفسیر البیضاوی انوار التنزیل و اسرار التاویل ج ۲ ص ۲۶۱) قرآن کریم در موارد متعددی پرده از امتیازات و ویژگی های رفتاری ائمه هدی به ویژه امیرالمومنین برداشته. ابن عساکر و سیوطی از ابن عباس نقل می کنند نزلت فی علی ثلاث مئه آیه (۳۰۰ آیه در حق علی نازل شده تاریخ الخلفاء للسیوطی ص ۱۷۰ تاریخ بغداد للخطیب البغدادی ج ۶، ص ۲۱۹ تاریخ مدینه دمشق لابن عساکر ج ۴۲)

آیه مباحله: فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَابْنَاءَكُمْ

وَ نِسَاءَنَا وَ نِسَاءَكُمْ وَ أَنْفُسَنَا وَ أَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَةَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ آل عمران ۶۱

که در باب عیسی بود آن مقال

از این هر آن کس که ورزد جدال

شدی آگه از حالش ای مصطفی

کنون چون به وحی یگنه خدا

همه گرد آئیم در یک مکان

بگو پس بیائید تا این زمان

تباهل نمائیم ای انجمن

به همراه انفاس و اطفال و زن

به درگاه پروردگار بشر

نمائیم نفرین بر یکدگر

نمائیم با این عمل مبتلا

که ناراستگو را به خشم خدا

این آیه سند حقانیت شیعه نیز می باشد. عده ای از نصاری نجران، به مدینه آمده و با رسول خدا درباره عیسی مسیح به مجادله برخاستند. حضرت فرمود: عیسی بنده خدا بود. طعام می خورد، آب می آشامید، فرمود: پس پدر حضرت آدم چه کسی بود؟ آنها در جواب عاجز ماندند اما درباره حضرت عیسی قانع نشدند. حضرت به آنها فرمود: با من مباحله کنید اگر راستگو باشم عذاب بر شما نازل شود و اگر دروغگو باشم عذاب بر من نازل گردد. گفتند: با انصراف سخن گفتمی لذا وعده مباحله گذاشتند. روز ۲۴ ذیحجه از سال دهم هجرت، مباحله انجام شد. شکی نیست که مصداق مباحله کنندگان مسلمان، پنج تن بودند. و اسقف نجران با دیدن پنج تن (علیهم السلام) گفت: ای گروه نصاری، من افرادی را می بینم که اگر از خدا بخواهند کوهی را از جا بکنند، خدا آن را می کند. اگر آن حضرت ذره ای در حقانیت خویش و در وعده خدا شک داشت اقدام به چنین کاری نمی کرد لذا او دانست که در صورت مباحله، نصارا از بین خواهند رفت. ... آنها نیز مباحله نکرده و به جزیه حاضر شدند و حضرت هم از آنها پذیرفت. علی بن ابیطالب نفس انفسکم و حسنین ابنائکم و حضرت فاطمه نسائکم

آیه مؤمن: أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ . أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَى نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ **سجده ۱۸ . ۱۹**

به چشم خداوندگار جهان

مگر مومنان چون فاسقان

یکی که آن شادی یک بحر غم

نباشند هرگز همانن هم

نکوکار مردان نام آشنا

ولی اهل ایمان به یکتا خدا

نشیمن گزینند اندر بهشت

که بودند بس صالح و خوش سرشت

میان علی بن ابیطالب علیه السلام و ولید بن عقبه بن ابی معیط، جریانی پیش آمد. ولید به گفت: من در زبان از تو گویاترم، و سر نیزه من از سر نیزه تو تیزتر است و من بهتر از تو می توانم دشمن را به عقب برانم!!! علی علیه السلام فرمود: ساکت شو! تو یک نفر فاسق هستی (سابقه ی فسق داشت). خداوند در این باره، آیه فوق را نازل کرد. در الغدیر، آن را از ده جا نقل کرده است. برای نمونه تفسیر نیشابوری و ابن کثیر.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَةً ذَٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَ أَظْهَرَ ۚ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ (مجادله ۱۲)

بخواهید بگوئید با مصطفی

الا مومنان چون سخن در خفا

که باشد نکوتر شما را به حال

تصدق نمائید قدری ز مال

برای تصدق نیابید چیز

اگر هم فقیرید و نادار نیز

غفور و رحیم است یکتا اله

نگیریم این کارتان را گناه

از عبدالرحمن بن ابی لیلی نقل شده که امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (علیه السلام) فرمود: در کتاب خدا آیه ای است که احدی جز من به آن عمل نکرده و بعد از من هم احدی به آن عمل نخواهد کرد و آن آیه، آیه نجواست که ابتدا بر رسول خدا نازل شد که:

قبل از نجوی با پیامبر صدقه ای (در راه خدا) بدهید. سپس این آیه نسخ شد. و أَشْفَقْتُمْ أَنْ تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَاتٍ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا وَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ نازل شد

مجادله ۱۳ که خود پیشتر ز آنکه با مصطفی

به دلهایتان ترس بگرفته جا

دری از تصدق نمایید باز؟

بگوئید گفتار پنهان به راز

کند عفوستان ایزد ذوالجلال

ولی گر ندارید چیزی ز مال

آیا ترسیدید فقیر شوید که از دادن صدقات قبل از نجوا خودداری کردید، (مستدرک علی الصحیحین، حاکم نیشابوری، ج ۲، ص ۵۲۴).

هَذَا نِ حَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ (حج ۱۹)

همه مردمی که به دین کافرند بر افراد مومن خصومت برند

نمودند با هم نبرد و جدل به دین خداوند اندر عمل

این آیه درباره دو گروه از مبارزین جنگ بدر نازل شده است. در یک جبهه امیرالمؤمنین علی و سید الشهدا حمزه بن عبدالمطلب و عبیده بن الحارث و در جبهه مشرکین شیبه و عتبه دو پسر ربیع و ولید بن عتبه در مقابل هم به رزم پرداختند (صحیح، بخاری، ج ۴، ص ۴۱۰).

بخاری از قیس بن سعد از امیرالمؤمنین نقل کرده که فرمود: من اولین کسی هستم که در روز قیامت برای دادخواهی در پیشگاه خدای رحمان زانو می زنم. و قیس بن عباد (راوی حدیث از امیرالمؤمنین) گفت: در مورد ایشان است که آیه نازل شده؛ آن دو گروه کسانی هستند که در روز بدر پیکار کردند. در حدیثی دیگر از ابوذر نقل شده که سوگند می خورد این آیه در باره هم اینان نازل شده است (صحیح، مسلم، ص ۱۲۳۵).

آیه براءت: بَرَاءَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ (توبه ۱)

خداوند و پیغمبرش بعد از این براءت بجستند از مشرکین

که هرگاه بستند عهد و پیمان شکستند میثاق چندین و چند

این ماجرا یکی از فضایی است که در شأن امیرالمؤمنین نقل شده. مشروح این جریان در احادیث این گونه آمده است که از ابن عباس نقل شده: رسول خدا به ابوبکر مأموریت داد تا پیام وی را در مراسم حج ابلاغ کند. سپس در حالی که ابوبکر در راه بود، علی را

در پی او فرستاد. ابوبکر وقتی صدای ناقه پیامبر را شنید، به خیال اینکه رسول خدا آمده است به سمت وی رفت اما علی را دید که بر ناقه رسول خدا سوار است و نامه رسول خدا را به ابوبکر نشان داد که از طرف پیامبر مامور ابلاغ پیام برائت شده بود

پس در ایام تشریق، علی ندا داد که: همانا خدا و رسولش از مشرکین بیزارند، پس مشرکین چهار ماه فرصت دارند و بعد از آن هیچ مشرکی حق اقامت در مکه را ندارد و از این پس کسی نباید عریان به طواف پردازد و کسی جز مؤمن داخل بهشت نمی شود. علی این کلمات را ابلاغ می کرد، (مستدرک علی الصحیحین حاکم نیشابوری ج ۳ ص ۵۳). عبدالفتاح عبدال مقصود نویسنده اهل تسنن از مصر در مورد اهمیت جریان ابلاغ پیام برائت نوشته است: رسول خدا در میان آن همه سران و بزرگان مسلمان، پسرعموی خود را برگزید و بر دیگران از مهاجر و انصار مقدم داشت.

آیه اطاعت و پیروی: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

پس ای مومنان با رضا و قبول	نساء ۵۹	اطاعت کنید از خدا و رسول
همین گونه با رغبت و با رضا		اطاعت نمائید اولی الامر را
چو دارید ایمان به پروردگار		بیاورده ایمان به روز شمار
اگر بینتان شد جدالی دراز		به حکم الهی بگردید باز
که این کار بهتر بود در صفت		سرانجام آن هست خوش عاقبت

ابن عباس گوید: پیامبر (صلی الله علیه و آله) هنگام رفتن به تبوک، علی (علیه السلام) را در مدینه به جای خود نهاد و فرمود انت منی بمنزله هارون من موسی؛ یا علی، چنان که هارون جانشین موسی بود، تو جانشین من هستی سپس آیه ۵۹ سوره ی نساء نازل شد

آیه تطهیر: إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا احزاب ۳۳

که از اهل بیت نبوت الهه بخواهد کند دور رجس و گناه

شما را ز هر عیب سازد بری کند پاک و تطهیر از هر بدی

ام سلمه می گوید: پیامبر در خانه من بود که ناگهان حالت نزول وحی به ایشان دست داد. به من فرمود بی درنگ برو به علی و فاطمه و حسن و حسین (علیهم السلام) بگو بیایند. من هم بسرعت آنها را فراخواندم. پیامبر همگی آنها را در زیر کسای یمانی جمع کرد و در آن حال آیه فوق بر ایشان نازل شد آنگاه پیامبر فرمود: اللهم هولاء اهل بیتی فاذهب عنهم الرجس و طهرهم تطهیرا. بارالها اینان اهل بیت منند پس هرگونه پلیدی را از ایشان دور کن و پاک و معصومشان گردان. ام سلمه در ادامه می گوید به پیامبر عرض کردم اجازه می فرمایید من هم نزد شما بیایم و در زیر کسا جای گیرم؟ فرمود: تو در جای خودت باقی بمان، هرچند که زن خوبی هستی. یعنی اینجا نه تنها جای تو نیست بلکه هیچ کس دیگر لیاقت چنین جایگاهی را ندارد. پس از این ماجرا فرمانی از جانب خدا آمد که: و امر اهلک بالصلوه و اصطر علیها (طه ۱۳۲) یعنی خاندان خود را به نماز امر کن و از آنان بخواه در بپا داشتن نماز شکیبایی ورزند. انسن بن مالک گوید:

پیامبر (صلی الله علیه و آله) شش ماه هنگام رفتن برای نماز صبح از کنار خانه ی زهرا (سلام الله علیها)

عبور می کردند و می فرمودند: ای اهل بیت نماز و آیه ی فوق را تلاوت می فرمودند.

(شواهد التنزیل ۱۳۷). بعضی روایات ۹ ماه هرگاه برای نماز صبح به مسجد می رفت کنار

در خانه علی و فاطمه علیهما السلام می ایستاد به آنان سلام می کرد و با صدای بلند می فرمود:

الصلوه يا اهل البيت سپس آیه تطهیر را تلاوت می فرمود (صحیح ترمزی ج ۵ ص ۳۵۱ و ۳۵۲ مستدرک علی الصحیحین ج ۳ ص ۱۵۹، تفسیر الدر المنثور ذیل ۱۳۲ طه)

آیه تطهیر در ذیل آیه ۳۳ از سوره احزاب واقع شده که آیات ماقبل و مابعد آن، درباره زنان حضرت رسول می باشد. از این روی، بعضی از دشمنان اهل بیت، قطع نظر از روایات متواتر، خود آیه تطهیر می گوید که درباره زنان آن حضرت نیست؛ زیرا خطاباتی که در آیات قبل و بعد آن آمده همه آنها با جمع مؤنث آمده است؛ مثلاً در آیات قبل می خوانیم: **کنتن، تعالین، امتعکن، اسرحکن، منکن، اتقین**. و در آیات بعد آمده:

واذکرن، فی بیوتکن، آن وقت در وسط اینها، خطاب، مبدل به جمع مذکر شده **لیذهب عنکم ... یطهرکم** این کاملاً می رساند که منظور از خطاب جمعی است که در میان آنها اصلاً زن در اقلیت است. صحیح مسلم ج ۵ ص ۳۷. فضائل الصحابه ب ۹، ح ۲۴۲۴ سنن ترمذی الجامع الصحیح ج ۵ المستدرک ج ۳ ص ۱۵۸ تفسیر طبری، ج ۲۲ و ۲۳.....

۱۴ معصوم: الله نور السماوات والأرض مثل نوره كمشكاة فيها مصباح المصباح في زجاجة الزجاجه كأنها كوكب دري يوقد من شجرة مباركة زيتونة لا شرقية ولا غربية يكاد زيتها يضيء ولو لم تمسسه نار نور على نور يهدي الله لنوره من يشاء (نور ۳۵)

به تمثیل، نورش چو مشکات دان
حبابی چو اختر درخشان و ناب
زیتون درختی مبارک نهاد
ولی روشن از آن یمین و یسار
شود شعله ور بی نیاز به نار
همی روی نوربست از معرفت
هدایت نماید به آیین راست
خداوند این سان مثل آورد

خدا نور ارض است و هفت آسمان
درونش چراغی و دورش حباب
چراغیست با روغنی بس زیاد
تو آن را نه شرقی نه غربی شمار
چه زودست کاین روغن از هر کنار
یکی نور «حق باشد اندر صفت»
بدین نور، یزدان کسی را که خواست
که از بهر افراد صاحب خرد

خدا هست دانا به کل امور

بداند همه چیزها را به نور

مقصود از «مثل نوره» ایمان پیامبر است، یعنی ایمانی که در سینه رسول خداست، بسان مشکاتی است که در آن چراغ است، تو گویی مشکات، صلب پدرش، و زجاجه بسان جسم پیامبر، و مصباح بسان ایمان در قلب او یا بسان نبوت در روح او است

امام صادق علیه السلام فرمود: خداوند نور آسمانها و زمین است؛ مثل نور او همانند چراغدانی است، آن چراغدان یعنی فاطمه علیها السلام.

در آن چراغی است (یعنی) حسن علیه السلام.

چراغ در حبابی است (حباب یعنی) حسین علیه السلام.

حبابی شفاف و درخشنده همچون یک ستاره فروزان (یعنی) فاطمه سلام الله علیها که در میان بانوان بهشتی چون ستاره‌ای فروزان می‌درخشد.

جابر بن عبدالله انصاری از علی (علیه السلام): **يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ** قائم ما مهدی عجل الله است (المحجة في منازل في القائم المهدی)

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ بَيْنَهُ ۗ

ولی مومنان به پروردگار که صالح بگشتند و پرهیزکار

شان نکوتر در اهل جهان نبودست هرگز عیان و نهان

خوارزمی در مناقب از جابر نقل کرده است که می‌گوید: نزد رسول خدا که علی بن ابیطالب آمد. حضرت فرمود: برادرم آمد. بعد متوجه کعبه شد و دست به کعبه زد و فرمود: **والذی نفسی بیده ان هذا و شیعته هم الفائزون یوم القیامة**؛ یعنی قسم به خدایی که جانم در دست اوست! بدرستی که این علی و شیعیانش، در روز قیامت، نجات یافتگان هستند. سپس فرمود: او اولین کسی است که به من ایمان آورد، و از همه شما

به عهد خدا وفادارتر و در امر خدا محکومتر و در رعیت، عادلتر است و بهتر از شما بالسویه تقسیم کننده و بزرگتر از شما در مزیت در نزد خداوند است. در این هنگام این آیه شریفه نازل گردید. بدین سبب، هنگامی که علی می آمد، صحابه می گفتند **جاء خیر البریه بهترین** خلق آمد ابن حجر در کتاب صواعق محرقة خود، آن را آیه یازدهم شمرده است. و از ابن عباس نقل می کند که: چون این آیه شریفه نازل شد، پیامبر اکرم به علی بن ابیطالب فرمود: **هو انت و شیعتک تاءتی انت و شیعتک یوم القیامة راضین مرضین و یاءتی عدوک غضابا مقمحين**. این مطلب نیز از مسلمات است. علامه امینی در الغدیر، محلهای آنرا از کتاب اهل سنت، به طور مشروح بیان کرده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ^۱ عَنِ النَّبِيِّ الْعَظِيمِ^۲ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ^۳

كَلَّا سَيَعْلَمُونَ^۴ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ^۵ (نبا)

سر آغاز گفتار نام خداست	که رحمتگر و مهربان خلق راست
کدامین خبر هست در پیش رو	که مردم نمایند ز آن پرس و جو
بگویند از روز محشر سخن جدل	کرده در باب آن مرد و زن
چنین نیست کان کافران به کیش	تصور نمودند در قلب خویش
بکردند آگه بزودی زود	بزودی بدانند تا حق چه بود

نبا خبر مهم و حتمی است که از آیات بعد فهمیده می شود مراد از آن خبر برپاشدن قیامت و رستاخیز است.

در روایات، حضرت علی علیه السلام به عنوان یکی از مصادیق **نَبَأٌ عَظِيمٌ** معرفی شده است. کفار چند گروهند: **فِيهِ مُخْتَلِفُونَ** بعضی اختلاف و برخی تردید می ورزند و برخی دیگر لجاجت می کنند.

سؤال، گاهی برای فهمیدن مطلب است که مورد تأیید و تأکید قرآن است، چنانکه می‌فرماید: **فَسْئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ** اما گاهی سؤال، برای ایجاد تشکیک و تردید در ذهن دیگران است، آنهم در امور قطعی و حتمی مانند وقوع قیامت که قرآن در این آیات، آن را مورد مذمت قرار می‌دهد.

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۚ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۗ

بشو هادی ما به راه درست (۶) ره آن که منع ز نعمات توست
نه آنانکه خشم برایشان رواست نه آن ها که هستند گمراه راست (۷)

راه مستقیم، همان راه میانه و وسط است که حضرت علی علیه السلام می‌فرماید: الیمنین و الشمال مضلة و الطريق الوسطی هی الجادة انحراف به چپ و راست گمراهی و راه وسط، جاده‌ی هدایت است. در روایات آمده که امامان معصوم علیهم السلام می‌فرمودند: راه مستقیم، ما هستیم. یعنی نمونه‌ی عینی و عملی راه مستقیم و اسوه و الگو برای قدم برداشتن در راه، رهبران آسمانی هستند. آنها در دستورات خود درباره‌ی تمام مسائل زندگی از قبیل کار، تفریح، تحصیل، تغذیه، انفاق، انتقاد، قهر، صلح و علاقه به فرزند و ...، نظر داده و ما را به اعتدال و میانه‌روی سفارش کرده‌اند. جالب آنکه ابلیس در همین صراط مستقیم به کمین می‌نشیند.

أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ آمَنَ بِاللَّهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ كُتُبِهِ وَ رُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَ قَالُوا سَمِعْنَا وَ أَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَ إِلَيْكَ الْمَصِيرُ بقره ۲۸۵

بیاورد ایمان رسول نکو بر آنچه خدا کرد نازل بر او
بگشتند قائل همه مؤمنان به یکتایی کردگار جهان
بگشتند مؤمن به پروردگار به جمله ملکهای آن کردگار

هرآنچه کتابست یا که رسول	نمودند با میل و رغبت قبول
تفاوت ندارند در چشم ما	بگفتند، پیغمبران خدا
بیندیم فرمان حق را به کار	شنیدیم دستور پروردگار
که بر سوی تو بازخواهیم گشت	بخوایم آمرزش از سرگذشت

حضرت علی (علیه السلام) نخستین یاور پیامبر (صلی الله علیه و آله) روزی متوجه نماز و عبادت آن دو شده و کنجکاو میشود و سوال مینماید پیامبر توضیح میدهند و علی فرصت میخواهد تا با ابوطالب مشورت نماید و بعد از چند روزبه این نتیجه میرسد که خداوند برای آفرینش من با ابوطالب مشورت نکرد و اولین مردی بود که اسلام آورد. در این میان تنها حضرت علی (علیه السلام) مجری طرحهای پیامبر (صلی الله علیه و آله) در دعوت الهی اش و تنها همراه و دلسوز آن حضرت در ضیافتی بود که وی برای آشناکردن خویشاوندانش با اسلام و دعوتشان به دین خدا ترتیب داد. در همین ضیافت پیامبر (صلی الله علیه و آله) از حاضران سؤال کرد: چه کسی از شما مرا در این راه کمک می کند تا برادر و وصی و نماینده من در میان شما باشد؟

فقط علی (علیه السلام) پاسخ داد: ای پیامبر خدا! من ترا در این راه یاری می کنم پیامبر (صلی الله علیه و آله) بعد از سه بار تکرار سؤال و شنیدن همان جواب فرمود: ای خویشاوندان و بستگان من، بدانید که علی (علیه السلام) برادر و وصی و خلیفه پس از من در میان شماست. از افتخارات دیگر حضرت علی (علیه السلام) این است که با شجاعت کامل برای خنثی کردن توطئه مشرکان مبنی بر قتل رسول خدا (صلی الله علیه و آله) در بستر ایشان خوابید و زمینه هجرت پیامبر (صلی الله علیه و آله) را آماده ساخت .

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا . إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا . وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا . إِلَّا الْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ . وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ . لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

که در طبع انسان بود این صفات معارج ۱۹.۲۵ حریص است و بی صبر اندر حیات ۱۹
 کند بی قراری چو بیند زیان کند ناله و بانک از دست آن ۲۰
 چو بر او کند روی، مال زیاد کند منع احسان و دست گشاد ۲۱
 جز آنان که دائم خوانند نماز ۲۲ بسی پایدارند در این نیاز ۲۳
 کسانی که از مال خود در خفا نمودند معین حقی جدا ۲۴
 که بر سائلینش ببخشند باز بر آن ها که دارند چیزی نیاز

آیه شجاعت و جهاد: لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ ۚ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً ۚ وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى ۚ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا. دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا نساء ۹۶-۹۵

کسانی که بی عذر خاص از بلاد	نگشتند خارج برای جهاد
نباشند چون مومنانی که فاش	جنگنده در راه حق پرتلاش
بجنگد با مال و با جان خویش	ره جانفشانی بگیرند پیش
مجاهد کس آن را که با مال و جان	به جنگ در راه رب به جهان
خداوند داده مقامی افزون	بر آن کاو زخانه نیاید برون
همه مومنان را ولی وعده داد	که حق باب رحمت بر ایشان گشاد
که آن هست کاخ رفیع بهشت	بر آنها چه نیکوست این سرنوشت
مجاهد کسان را به واماندگان	فزون رتبتی داده رب جهان
چنین رتبه هایی که گردد عطا	بود رحمت و مغفرت از خدا

که زدان عالم بر اهل جهان

غفور است و بخشنده و مهربان

فداکاری و از خود گذشتگی علی علیه السلام در این جنگها بر احدی پوشیده نماند و در اثر ابراز رشادت و شجاعت بی نظیرش او را **ضیغم الغزوات و قتال العرب** مینامیدند و جز جنگ تبوک که بدستور پیغمبر در مدینه مانده بود در تمام جنگها شرکت کرده و پرچم فتح و پیروزی همیشه در دست او بوده . از غزوات مشهور و مهمی که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله با مشرکین و دشمنان اسلام نموده و علی علیه السلام نیز ابطال و قهرمانان عرب را در آن جنگها طعمه شمشیر خود ساخته است میتوان غزوه بدر واحد و غزوه بنی نضیر و غزوه احزاب و غزوه خیبر و فتح مکه و جنگ حنین و طائف را نام برد

آیات هل اتی : **۱** إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا **۵** عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا **۶** يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا **۷** وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا **۸** إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا

نکو کار افراد نیکو سرشت **۹ انسان** شرابی بنوشند اندر بهشت

که طبعش به آمیزه و رنگ و بو **۵** چو کافور خوشبوی باشد نکوه

ز سر چشمه اش بندگان خدا بنوشند با میل و روی صفا

که جاری شود چشمه ی خوشگوار **۶** به هر جا که آنان کنند اختیار

همان بندگانند اهل وفا **۷** به نذری که بستند نزد خدا

بترسند از خشم پروردگار **۸** ز هنگامه ی سخت روز شمار

که سختی و شرش بگیرد فرا **۹** همه مردمان را به روز جزا

به حب خدا می نمایند سیر **۸** یتیم و مسکین و شخص اسیر

بگویند بهر رضای خدا **۹** کنون بر نهادیم خوان غذا

نخواهیم پاداش و اجر و سپاس **۹** فقط دین خود را داریم پاس

الگوی ایثار: در این سوره داستان انفاق خانواده حضرت علی (علیه السلام) بیان شده و قرآن از این عمل تجلیل کرده است. علی (علیه السلام) و فاطمه (سلام الله علیها) برای شفای حسن و حسین (علیهما السلام) که بیمار شده بود نذر کردند که سه روز روزه بگیرند پس از شفای آنان روزه گرفتند، روز اول غذای خود را به فقیر. روز دوم به یتیم و روز سوم به یک اسیر دادند و تنها با آب افطار کردند. خداوند سوره ی انسان را نازل کرد. تفسیر آیه در کلام اهل تسنن و تشیع عده‌ای از عالمان معروف اهل تسنن با نقل حدیثی در کتاب‌های خود، این آیات را درباره ایثار علی (علیه السلام) و خاندان او دانسته‌اند و تمامی علمای شیعه هیچ‌ده آیه مورد بحث را از افتخارات بی نظیر و فضایل بسیار مهم حضرت علی و فاطمه زهرا و فرزندان‌شان شمردند. (تفسیر نمونه، ج ۲۵، ص ۳۴۵)

صبح فردا علی دست حسن و حسین را گرفته، خدمت رسول‌الله آمدند و هنگامی که حضرت عزیزان خود را نظاره می کرد دید از شدت گرسنگی می لرزند! فرمود این حالی را که در شما می بینم برایم بسیار گران است. سپس برخاست و با آنان به خانه فاطمه وارد شدند. دید دخترش در محراب عبادت ایستاده است. در حالی که از شدت گرسنگی شکم او به پشتش چسبیده و چشمانش به گودی نشسته است. اندوه وجود پیامبر را فرا گرفت و در حالی که غبار غم بر قلب مبارک حضرت نشسته بود. جبرئیل نازل شد و گفت: ای محمد این سوره را بگیر، خداوند با چنین خاندانی به تو تهنیت می گوید سپس سوره هل اتی (انسان) و هیچ‌ده آیه مربوط به ایثار حضرت علی، حسن و حسین (علیهم السلام) را نازل نمود. (تفسیر احسن الحدیث، ج ۱۲ ص ۲۷۴ / الجدید، ج ۷ ص ۲۸۳ / التفاسیر، ج ۷ ص ۱۳۹ / الکاشف، ج ۴ ص ۶۷۰ / کشف الاسرار، ج ۱۰ ص ۳۱۹) و نیز اهل سنت زمخشری در کشف از ابن عباس نقل کرده است

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ **مائده ۵۶**

بلی آنکه دارد ولی ای چنین

خداوند و پیغمبر و اهل دین

همانا که پیروز هر دو را سراسر است

که پیروز تنها سپاه خداست

ابن شهر آشوب از امام باقر علیه السلام نقل کند که این آیه درباره امام علی مرتضی علیه السلام نازل شده است. ابن بابویه بعد از چهار واسطه از ابوالجارود و او از امام باقر علیه السلام نقل نماید که عده ای از یهودیان که مسلمان شده بودند، نزد پیامبر آمدند که از زمره آنها عبدالله بن سلام و اسید بن ثعلبه و ابن یامین و ابن صوری بودند، گفتند: یا نبی الله، موسی بعد از خود به یوشع بن نون وصیت کرد به ما بگو که بعد از تو چه کسی وصی تو خواهد بود؟ سپس آیه **إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ نازل گردید.**

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ آل عمران ۱۳۴

کسانی که در وسعت و فقر مال

نمایند انفاق مال و منال

نشانند هم خشم خود را فرو

ببینند گر بد کنند عفو از او

چنین اند مردان شایسته کار

که باشد خداوندشان دوستدار

روزی یکی از خدمتکاران امام سجاد علیه السلام در موقع شستشوی سر و صورت آن حضرت، ظرف آب از دستش افتاد و سر امام علیه السلام را زخمی کرد. او دریافت که امام ناراحت شده است. بلافاصله گفت: **وَ الْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ**، امام فرمود: من خشم خود را فرو بردم. او دوباره گفت **وَ الْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ**، امام فرمود: تو را عفو کردم. او گفت: **وَ اللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ** امام فرمود: تو در راه خدا آزاد هستی.

امام صادق علیه السلام فرمود: هیچ بنده‌ای نیست که خشم خود را فرو برد، مگر آنکه خداوند عزت او را در دنیا و آخرت فزونی بخشد.

أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَ عِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ جَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ . توبه ۱۹

شما آنکه سقايت هنگام حج	دهد تشنه را آب ايام حج
و يا آنکه تعمير مسجد حرام	نمايد به سعی و به جهد تمام
بخوانيد آيا چو آنکس که او	بياورد ايمان به يزدان نکو
بکردست در راه ايزد غزا	بجنگد در راه یک تا خدا
به پيش خداوند اين دو گروه	نباشند یکسان به عزّ و شکوه
پس اکنون نورزيد بر هم حسد	اگر به کسی رتبتی می رسد
هدايت نسازد خدا ظالمان	که تيغ حسد را کشند از ميان

«شيخ طوسی» گوید: از امامين باقر و صادق عليهما السلام روايت گرديده که اين آيه درباره علي بن ابی طالب عليه السلام و عباس نازل گرديده. طبری از ابن عباس روايت کند که گفته بود اگر شما در اسلام آوردن سبقت جسته و به هجرت نیز پيشی گرفته ايد، مانند ما سابقه سقايت حاج و حفظ خانه کعبه را نداريد سپس اين آيه نازل گرديد. اين آيه درباره علي و عباس و عثمان و شبيه نازل گرديده است، شعبي گوید: درباره علي و عباس نازل شده چنان که ابن وهب و سدي نیز به همين قول معتقدند و نیز در سبب نزول آيه اختلاف نموده اند.

عده ای گویند: يهود از مشرکين پرسيدند و مشرکين گفتند: ما کسانی هستيم که به حجاج آب می داديم و سقايت می نموديم و مسجد الحرام را تعمير کرديم. آيا ما افضل و برتر می باشيم يا محمد و اصحاب او؟ يهود به خاطر عناد و دشمنی که با مسلمين داشتند، گفتند: شما افضل هستيد. عده ای گویند: مسلميني که در جهاد شرکت

داشتند به آن‌هایی که جهاد نکرده بودند، افتخار نموده و فخر می فروختند سپس این آیه نازل گردید چنان که زجاج گفته است

الَّذِينَ آمَنُوا وَ هَاجَرُوا وَ جَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْبَرُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَ أُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ . يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَ رِضْوَانٍ وَ جَنَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ . خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ توبه ۱۹-۲۰

همه مومنان به پروردگار	که کردند هجرت از شهر و دیار
بجنگیده در راه رب جهان	نهادند سرمایه از مال و جان
به نزد خداوند بی چون و چند	بر آنها مقامی ست نیکو بلند
همانا که آنان سبک از غم اند	که خود رستگار رستگاران دو عالم اند ۲۰
بر ایشان بشارت رسید از خدا	بدان رحمت خاص و بی انتها
به رضوان و جنات و باغ بهشت	که نعمات جاوید در آن نوشت
به مانند جاوید آنجا مقیم	که نزد خدا هست اجر عظیم

ابوالجارود از امام محمد باقر علیه السلام روایت نموده که این آیات درباره علی بن ابی طالب علیه السلام و اوصاف آن بزرگوار نازل گردیده است .

اگر همه‌ی مسلمانان و صحابه پیامبر در یک ردیف باشند، نخستین ایمان آورنده و آنکه بیشترین مدت را در جبهه بود و بیشترین ضربات را خورد، چه کسی جز علی علیه السلام خواهد بود؟ اگر ملاک ارزش نزد مردم، روابط قبیلگی و نژادی است، در محاسبات الهی، ایمان، هجرت و جهاد، ملاک ارزش است.

خیر کثیر بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَعْظَمْنَاكَ الْكُوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَ انْحَرْ إِنَّ شَانِكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

خداوند به وعده های خود عمل می کند . خداوند وعده ی عطا به پیامبر داده بود (و) لَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى و بزودی پروردگارت تو را عطا خواهد داد تا خرسند گردی (ضحی ۵) ما به آن وعده عمل کردیم و حضرت فاطمه (س) را که ۱۲ معصوم از نسل اوست به پیامبر (ص) عطا کردیم

فرزند و نسل عطیه الهی است (إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ)

کوثر یک معنی جامع و وسیع دارد، و آن خیر و برکت فراوان است ، ولی بسیاری از بزرگان علمای شیعه یکی از روشنترین مصداقهای آن را وجود مبارک (فاطمه زهرا) (سلام الله علیها) دانسته اند. زیرا نسل و ذریه پیامبر به وسیله همین دختر گرامی در جهان انتشار یافت نسلی که نه تنها فرزندان جسمانی پیغمبر بودند، بلکه آیین او و تمام ارزشهای اسلام را حفظ کردند، و به آیندگان ابلاغ نمودند، نه تنها امامان معصوم اهل بیت (علیهم السلام) که آنها حساب مخصوص به خود دارند (فخر رازی)

شان نزول : آنها پیغمبر اکرم را متهم می کردند که بلاعقب است قرآن ضمن نفی سخن آنها می گوید: ما به تو کوثر دادیم. از این تعبیر استنباط می شود که این خیرکثیر همان فاطمه زهرا است. بنابراین معنی سوره این است که خداوند به او نسلی می دهد که در طول زمان باقی می ماند، چه اندازه از اهل بیت را شهید کردند، در عین حال جهان مملو از آنهاست، این در حالی است که از بنی امیه (که دشمنان اسلام بودند) شخص قابل ذکری در دنیا باقی نماند، در میان آنها نویسندگان و فقها و محدثان و مفسران والامقام و فرماندهان عظیم بودند که با ایثار و فداکاری در حفظ آیین اسلام کوشیدند.

آیه نعمت ولایت : ثُمَّ لَتُسْئَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ تکاثر ۸

در آن روز پرسند از حالتان از آن ثروت و نعمت و مالتان

آنگاه در آن روز از آن نعمت حتما پرسش خواهند شد. امام صادق علیه السلام درباره آیه

فوق فرمودند: به خدا قسم نعمت مورد پرسش، غذا و نوشیدنی‌ها نیستند. بلکه ولایت ما اهل بیت است که مورد پرسش قرار می‌گیرد. (تفسیر برهان ۴: ۵۰۲/ح ۶)

نعمت ولایت همان نعمتی است که خداوند آن را در روز غدیر بر همه مسلمانها به حد اتمام رسانید و این همان نعمتی است که روز قیامت مورد پرسش قرار خواهد گرفت.

این مطلب در روایات اهل سنت نیز نقل شده است، جلال الدین سیوطی در این زمینه از رسول خدا نقل نموده است که فرمودند: گامهای فرد در روز قیامت حرکت نمی‌کند تا اینکه از چهار چیز از او پرسش شود: از عمرش که آن را در چه راهی مصرف کرده، از بدنش که آن را در چه راهی به زحمت انداخته، و از مالش که آنرا چگونه خرج و از کجا کسب کرده، و از محبت ما اهل بیت (إحیاء المیت سیوطی ۱۱۵)

حال که ولایت و اعتقاد به اهل بیت و محبت آنها و پیوند با آنان، برترین نعمتی است که خدا به ما عطا کرده است، در مواقع دعا، این نعمت عظیم را باید از خدا تقاضا کرد، چرا که این گوهر الهی را به هر کسی عطا نکرده و در هر مکانی قرار نداده اند، پس باید دست استغاثه به درگاه حق بلند کرد و از او تقاضا نمود که: خدایا در طول زمان غیبت و بی‌خبری ما از امامان، یقین را از ما سلب مکن، و یاد و انتظار او و ایمان به او و اعتقاد راسخ به ظهور او و توفیق دعا و صلوات برای او را از ما مگیر. (مفاتیح دعاء ایام غیبت) حال که او برترین نعمتی است که خداوند به ما عطا کرده است.

چاه پرآب (علی): وَ بئرٍ مُعَطَّلَةٍ وَ قَصْرِ مَشِيدٍ (حج ۴۵)

که تبدیل گردید بر سنگلاخ

چه بسیار بودند خود قصر و کاخ

و چه بسیار چاه پرآب بی صاحب ماند، و چه بسیار قصرهای محکم و مرتفع
 امیر المؤمنین علیه السلام در مورد این آیه فرمود: **فَالْقَصْرُ مُحَمَّدٌ وَ الْبَيْتُ الْمُعَظَّلَةُ وَ الْوَلَايَةُ**،
عَظَّلُوهَا وَ جَحَدُوهَا وَ مَنْ لَمْ يَقِرَّ بِوَلَايَتِي لَمْ يَنْفَعْهُ الْإِقْرَارُ بِنُبُوءَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .
 همانا مراد از قصر، محمد است و چاه معطل مانده، ولایت من است که آن را معطل
 گذاشته و انکار کردند، هر که به ولایت من اقرار نکند اقرار به نبوت برای او نفعی ندارد
 (بحارالانوار ج ۲۶ ص ۳)

معرفت ائمه : **مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا**

چو جوید کسی حاصل آخرت (شوری ۲۰) خداوند او را دهد مرتبت

برآن دانه حسن کو کاشته فزائیم ما هم برآن داشته

هرآن کس که کشت جهان را طلب نماید، نصیبش بگردد زرب

و لیکن به عقبی نیابد نصیب بر او رحمتی نیست روز حسیب

کسی که آخرت را بخواهد، افزون بر آن، به او دهیم و کسی که دنیا را بخواهد تنها دنیا
 را به او دهیم . امام صادق (علیه السلام) فرمودند: **حَرْثُ الْآخِرَةِ (کشت آخرت) یعنی معرفت**
علی و ائمه (علیهم السلام)، حَرْثُ الدُّنْيَا (کشت دنیا) یعنی تلاش کسانی که از دولت حق
حضرت بقیه الله (عجل الله تعالی فرجه) بهره ای نخواهند داشت.

دیگر فضایل علی علیه السلام که مطابقت با آیات قرآن دارد :

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَ يَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبْتَكُمْ كُفِّرْتَكُمْ فَلَمْ تَغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَ ضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحَبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُدْبِرِينَ **توبه ۲۵** يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ كُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ **توبه ۱۱۹ ۲۵**

چه بسیار در جنگ و در کارزار	شما مسلمین را خدا بود یار
بگشتید مغرور روز حنین	چو دیدید انبوه لشکر به عین
نیامد به کار آن سپه روز جنگ	زمین بر شما گشت آن روز تنگ
به ناگاه جستید از کارزار	همه رو نهادید سوی فرار ۲۵
الا مومنان به پروردگار	که دارید ایمان به روز شمار
بترسید از کردگار مهین	بگردید با صادقان همنشین ۱۱۹

وَ الَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَ الْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَ لَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَ يُوَثِّرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَ لَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَ مَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ **حشر ۹**

پس انصار آنان که زان پیشتر	که احمد بدانجا نماید سفر
بگشتند مومن چنانکه نکوست	مهاجر کسان را گرفتند دوست
به لطفی که از حق بر آن نرسد	نورزند نه رشکی و نه حسد
به هر چیز آن مردم نیکبخت	اگر چه که محتاج باشند سخت
ولی باز هم خود را از آن دل کنند	مهاجر کسان را مقدم کنند
هر آن کس که خود را ز بخل و آز	نگهداشت حقا بود سرفراز
همین مردمانند خود رستگار	چه در دار دنیا چه دارالقرار

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلَّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ **بقره ۲۶۵**

کسانی که کردند انفاق مال	بجستند خوشنودی ذوالجلال
ه قلبی سراسر پر از اعتماد	دل از لطف الله دارند شاد
باقیست بر تپه ای بلند	که از هیچ آفت نیابد گزند
و باران بسیار آید فرود	دو چندان شود حاصلش ز آنچه بود
گر هم نبارید باران زیاد	ز بارانی اندک شود نیز شاد
هست بر کار خوبان بصیر	بداند چه دارند اندر ضمیر

و جَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَ مَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَ فِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَ تَكُونُوا شُهُدًا عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ اعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَ نِعْمَ النَّصِيرُ **حج ۷۸**

سزد کرد با نفس بدخو جدال	و ز آن سوی با دشمنان هم قتال
ز اسلام گشتید بس سرفراز	شما رادر لوف گردید باز
به تکلیف هرگز برای شما	نه رنج و نه زحمت نهاده خدا
همانند آیین و دین خلیل	که جد شما بود مرد جلیل
از این پیشرها یگانه خدا	مسلمان بخوانده ست نام شما
که شاهد بود بر شما مصطفی	گواه دگر مردمان هم شما
بخوانید از بهره ایزد نماز	مسازید خود از زکات احتراز
توسل بجوید بر کردگار	بخواهید یاری ز پروردگار

که او پادشاه و ولی شماس است

چه نیکو نصیری یگانه خداست

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ

الْمُحْسِنِينَ آل عمران ۱۳۴

کسانی که در وسعت و فقر مال

نمایند انفاق مال و منال

نشانند هم خشم خود را فرو

ببینند گر بد کنند عفو از او

چنین اند مردان شایسته کار

که باشد خداوندشان دوستدار

النَّبِيِّ أُولَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُمْ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي

كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَآئِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي

الْكِتَابِ مَسْطُورًا احزاب ۶

پیامبر سزاوارتر هست بیش

بر افراد مومن ز جانهای خویش

بر آنان که در خیل ایمان درند

زنان پیامبر همه مادرند

ز ما بین اقوام خویش و نسب

گروهی مقدم نموده است ربّ

مهاجر و انصار محکم نه سست

نمودند عهد اخوت درست

بر این امر این آیه دارد نظر

کز ایشان اگر کشته شد یک نفر

نسبها و خویشان مقدم ترند

که میراث او را به دست آورند

مگر خود وصیت کند این سخن

که بر دوستانم رسد ارث من

بگردیده مستور اندر ازل

چه کس بر چنین کار ورزد عمل

إِذْ جَاءُوكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَ

تَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا . هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا . وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ

مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ

وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا . وَ لَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَاتَوَّاهَا
 وَ مَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا . وَ لَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ وَ كَانَ عَهْدُ اللَّهِ
 مَسْئُولًا . قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تُمْتَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا . قُلْ
 مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَ لَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَ لَا نَصِيرًا احزاب ۱۰-۱۷ احزاب ۱۶ تا ۱۷

الا ای پیامبر تو بگشا زبان	بگو برد رویان خوام این بیان
اگر می گریزید از قتل و جنگ	و مرگ به نفع شما نیست این ساز و برگ
نکردید از زندگی کامیاب	که عمر شما می رود با شتاب
بگو گر بخواهد یگانه خدا	که آید شما را زیان و بلا
و یا اگر بخواهد کند مرحمت	نهد بر شما لطفی و مغفرت
چه کس می تواند اذانش را مهر	شود مانع کردگار سپهر
ندارند مردم نیاورد نیار	به جز ایزدی که او بود کردگار

وَ لَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ صَدَقَ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ مَا
 زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَ تَسْلِيمًا . وَ رَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا وَ كَفَى اللَّهُ
 الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَ كَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيمًا احزاب ۲۲. ۲۵

چو دیدند با چشم خود مومنان	سپاه عدو لشکر دشمنان
بگفتند اینست خود آن جهاد	کزین پیش یزدان به ما وعده داد
بر ایمانشان نیک افزوده گشت	که از جان و از سر ببايد گذشت ۲۵
خدا باز گرداند کفار پست	نیاورده هرگز غنیمت بدست
به دل آتش خشمشان شعله ور	به دریای کینه شده غوطه ور

خدا مومنان را به هنگام جنگ

کفایت کند تا کنند عرصه تنگ

همانا تواناست پروردگار

بود صاحب قدرت و اقتدار

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ آل عمران ۸

خدایا ز بعد هدایت دگر

مگردان دل ما بر آیین شرّ

ز الطاف خاصت به ما کن نثار

که بسیار بخشنده ای کردگار

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ۵۳ آل عمران

خدایا بر آنچه فرستاده‌ایم

بر آنچه به پیغمبرت داده‌ای

بکردیم آن را یکایک قبول

اطاعت کنیم از مسیح و رسول

تو در بین افراد شاهد بدین

همی ثبت کن نام ما را چنین

هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زُلْزَالًا شَدِيدًا . احزاب ۱۱

در آن عرصه ی جنگ رب جهان

همه مومنان را بکرد امتحان

تزلزل در آنجا بشد آشکار

نبودند چون مومنان استوار

۳۲ آیه در زیارت غدیریه (امام هادی علیه السلام) در شأن و فضایل

علی (علیه السلام)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ . عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ۱ عَنِ النَّبِيِّ الْعَظِيمِ ۲ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ۳
كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۴ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۵ (نبا) إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۶ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۷

أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ آمَنَ بِاللَّهِ وَوَلَّاتِ كِتَابِهِ وَكُتِبَ لَهُ وَرُسُلِهِ لَا
نُفِرُقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ بقره ۲۸۵

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
رَاكِعُونَ مائده ۵۵ أَلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ

دیناً مائده ۳۵

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيْتًا مِنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ
أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أَكْثَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ
بقره ۲۶۵ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا احزاب ۳۳

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن تَنَارَعْتُمْ فِي شَيْءٍ
فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ

تأويلاً نساء ۵۹

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ
يَعَصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ مائده ۷ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي
نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبَادِ بقره ۲۰۷

وَ أَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ شعراء ٢١٤ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَ مَنْ
يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ شورى ٢٣

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَ أَبْنَاءَكُمْ وَ نِسَاءَنَا وَ
نِسَاءَكُمْ وَ أَنْفُسَنَا وَ أَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَةَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ آل عمران ٦١ أَمْ مَنْ
كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ سجده ١٨

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ بَيْنَهُ ٧ سَأَلِ سَائِلٌ بِعَذَابٍ
وَاقِعٍ، لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ . مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ معارج ١٠٣

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا . إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا . وَ إِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا . إِلَّا الْمُصَلِّينَ
معارج ٢٢.١٩

وَ مَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا . فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى
الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا . دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَ مَغْفِرَةً وَ رَحْمَةً وَ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا نساء ٩٦-٩٥
إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ٥ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا
٦ يُوفُونَ بِالَّذَرِّ وَ يَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ٧

وَ يُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَ يَتِيمًا وَ أَسِيرًا ٨ إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ
مِنْكُمْ جَزَاءً وَ لَا شُكُورًا ٩ انسان

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَزِدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَ يُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ لَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ
فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَ اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ مائدة ٥٤

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ مائده ٥٦ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ . رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ آل عمران ٨-٥٣

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالصَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ آل عمران ١٣٤

أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ .

الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْبَرُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهُمْ أَفْئِدَتُهُمْ بِرَبِّهِمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَكْبَرُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ . خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ توبه ٢٢-١٩

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحَبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُدْبِرِينَ توبه ٢٥ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ توبه ١١٩ ٢٥

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ حشر ٩

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَ فِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَ تَكُونُوا

شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى
وَنِعْمَ النَّصِيرُ حج ٧٨

أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ . أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ
جَنَّاتُ الْمَأْوَى نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ سجده ١٩-١٨

إِذْ جَاءُوكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ
وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا . هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زَلْزَالًا شَدِيدًا .

وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ
يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا . وَ لَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ أَقْطَارِهَا
ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَاتَوَّهَّا وَمَا تَلَبَّثُوا فِيهَا إِلَّا بَسِيرًا .

وَ لَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُولُونَ الْأَدْبَارَ وَ كَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا . قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ
الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا .

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَ لَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ
دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَ لَا نَصِيرًا احزاب ١٠-١٧

وَ لَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ صَدَقَ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ مَا
زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَ تَسْلِيمًا .

وَ رَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا وَ كَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ ۗ وَ كَانَ اللَّهُ قَوِيًّا
عَزِيزًا احزاب ٢٢ و ٢٥

النَّبِيِّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا احزاب ٤

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بِوِلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأئِمَّةِ المعصومين عَلَيْهِمُ السَّلَامُ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ [وَأَلِ مُحَمَّدٍ] خَاتِمِ النَّبِيِّينَ وَعَلَى عَلِيِّ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ وَاجْعَلْنَا بِهِمْ مُتَمَسِّكِينَ وَبِوِلَايَتِهِمْ مِنَ الْفَائِزِينَ الْأَمِينِينَ الَّذِينَ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ.